

УДК 338.488.2 (09)(477)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/77-2-4>

Роман КОРСАК,
orcid.org/0000-0001-9245-252X
доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»
(Ужгород, Україна) *korsakr@i.ua*

РОЛЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНІЙ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ: КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ТА ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ

Стаття присвячена дослідженню ролі України у міжнародній готельній індустрії, розглядаються ключові історичні етапи розвитку які вплинули на становлення українського готельного сектору. Особливо акцентується увага на перших етапах розвитку готельного бізнесу в Україні після здобуття незалежності, коли країна зіткнулася з викликами реструктуризації та модернізації інфраструктури гостинності. Цей період характеризувався значним спадом в інвестиціях та недостатнім рівнем обслуговування, що ставило під загрозу конкурентоспроможність українських готелів на міжнародному ринку.

Також, автор визначив основні аспекти, які вплинули на інтеграцію України в міжнародну готельну індустрію. Серед них – впровадження міжнародних стандартів обслуговування, адаптація до сучасних технологічних трендів і розвиток інфраструктури. Особливу увагу приділено співпраці з міжнародними готельними мережами, яка дозволила підвищити рівень сервісу та залучити більше іноземних туристів.

Автор статті дійшов висновку, що Україна має значний потенціал для розвитку у міжнародній готельній індустрії завдяки своїм культурним і історичним надбанням, які можуть бути використані для створення унікальних туристичних пропозицій. Для реалізації зазначеного потенціалу важливо у майбутньому зосередитися на покращенні якості послуг, розвитку інфраструктури та активному залученні інвестицій. Також, адаптація до новітніх технологій і екологічних тенденцій та ефективна промоція України як туристичного напрямку можуть сприяти підвищенню її помітної позиції на глобальному ринку готельного бізнесу.

Для розв'язання наукових завдань, що стосуються дослідження ролі України у міжнародній готельній індустрії у контексті вивчення історичних етапів розвитку, застосовано загальнонаукові методи, зокрема: метод узагальнення, аналітичний метод, історичний метод, метод синтезу тощо.

Ключові слова: міжнародна готельна індустрія, історичні етапи, Україна, Європейський Союз, гостинність, євроінтеграція, ринок готельного бізнесу, війна.

Roman KORSAK,
orcid.org/0000-0001-9245-252X
Doctor of Historical Sciences, Professor,
Head of the Department of Tourism Infrastructure and Hotel and Restaurant Industry
Uzhhorod National University
(Uzhgorod, Ukraine) *korsakr@i.ua*

THE ROLE OF UKRAINE IN THE INTERNATIONAL HOTEL INDUSTRY: KEY STAGES AND HISTORICAL CONTEXT

The article is devoted to the study of the role of Ukraine in the international hotel industry, the key historical stages of development that influenced the formation of the Ukrainian hotel sector are considered. Particular attention is paid to the first stages of the development of the hotel business in Ukraine after gaining independence, when the country faced the challenges of restructuring and modernizing the hospitality infrastructure. This period was characterized by a significant decline in investments and an insufficient level of service, which endangered the competitiveness of Ukrainian hotels on the international market.

Also, the author identified the main aspects that influenced Ukraine's integration into the international hotel industry. Among them are the introduction of international service standards, adaptation to modern technological trends and infrastructure development. Special attention was paid to cooperation with international hotel chains, which made it possible to raise the level of service and attract more foreign tourists.

The author of the article concluded that Ukraine has a significant potential for development in the international hotel industry due to its cultural and historical heritage, which can be used to create unique tourist offers. To realize this potential, it is important to focus on improving the quality of services, developing infrastructure and actively attracting

investments. Also, adaptation to the latest technologies and environmental trends and effective promotion of Ukraine as a tourist destination can contribute to increasing its prominent position in the global hotel business market.

To solve the scientific tasks related to the study of the role of Ukraine in the international hotel industry in the context of historical stages of development, general scientific methods are applied, in particular: the generalization method, the analytical method, the historical method, the synthesis method, etc.

Key words: *international hotel industry, historical stages, Ukraine, European Union, hospitality, European integration, hotel business market, war.*

Постановка проблеми. Актуальність наукового дослідження полягає у кількох важливих аспектах. По-перше, готельна індустрія є важливою частиною туристичного сектору, який відіграє значну роль у розвитку економіки України. Аналіз історії та етапів розвитку готельного бізнесу в Україні дозволяє зрозуміти, як країна інтегрується у глобальний туристичний ринок і які фактори впливають на її конкурентоспроможність. По-друге, дослідження цієї теми допомагає з'ясувати, яким чином Україна формувала свою роль у міжнародній готельній індустрії, враховуючи історичні, економічні та культурні фактори. Це важливо для розуміння, як глобальні тенденції і зміни в міжнародному середовищі впливають на локальний вітчизняний ринок і які можливості для розвитку існують. По-третє, вивчення ключових етапів і історичного контексту дозволяє виявити сильні та слабкі сторони української готельної індустрії, а також визначити основні виклики і перспективи для подальшого розвитку. Зазначене є важливим для розробки ефективних стратегій та державної політики, спрямованих на покращення якості послуг гостинності та підвищення інвестиційної привабливості країни.

Таким чином, дослідження ролі України у міжнародній готельній індустрії не тільки доповнює існуючу наукову базу, але й має практичне значення для формування майбутньої стратегії розвитку туристичної та готельної сфери, що в свою чергу може сприяти економічному зростанню та культурному обміну.

Аналіз дослідження. Аналіз джерел у контексті дослідження ролі України у міжнародній готельній індустрії дозволяє виділити дослідження, в якому автори провели загальний огляд тенденцій і викликів у світовій готельній індустрії (Білозубенко, Поляков, Шаблій, 2021). Роль готельних ланцюгів у сучасній індустрії гостинності розглянуті у публікації К. Галасюк (Галасюк, 2012). Основні аспекти туристичної галузі України в період євроінтеграції розглянуті О. Гальцовою та Н. Юрченко (Гальцова, Юрченко, 2019). Міжнародний досвід управління готельним бізнесом та його впровадження в Україні дослідили О. Каролоп, А. Ревенко (Каролоп, Ревенко, 2021).

Загалом, розглянуті джерела забезпечують всебічний погляд на роль України в міжнародній готельній індустрії, від глобальних тенденцій до специфічних аспектів впровадження міжнародного досвіду в українському контексті. Але водночас можемо констатувати, що комплексне та ґрунтовне дослідження ролі України у міжнародній готельній індустрії в історичному контексті ще не розглядалося у вітчизняній науці.

Мета статті. Мета дослідження – комплексно дослідити роль України у міжнародній готельній індустрії у контексті історичних етапів її розвитку. Для реалізації мети нами було визначено наступні завдання:

- проаналізувати історичний розвиток та ключові етапи еволюції готельної індустрії в Україні;
- визначити роль України у глобальному контексті міжнародної готельної індустрії;
- надати оцінку впливу історичних і культурних факторів на розвиток готельної індустрії в Україні;
- виявити основні проблеми і можливості для розвитку української готельної індустрії в умовах сучасних глобальних тенденцій.

Виклад основного матеріалу. Україна має значний потенціал у міжнародній готельній індустрії завдяки своїм природним і культурним ресурсам, стратегічному розташуванню, а також унікальній історико-культурній спадщині. Аналіз історичного розвитку та ключових етапів еволюції готельної індустрії України демонструє значні зміни від початків до сучасності, відображаючи як внутрішні, так і зовнішні фактори, що вплинули на цей сектор економіки. Ми можемо виділити наступні історичні етапи (Федорченко, Дьорова, 2002: 21-28):

1. Ранні етапи та радянський період. Готельна індустрія в Україні розпочала своє формування в XIX столітті, коли зростання туристичних потоків і розвиток залізниць спонукали до створення перших готелів. Інтенсивний розвиток готельної індустрії відбувся в радянський період. Готелі у цей час були в основному державними підприємствами з обмеженою конкуренцією. Важливими були стандартизація та централізоване управління, що забезпечувало певний рівень послуг, але часто зазначене не

відповідало потребам різноманітних туристичних груп.

2. Перехідний період і пострадянська трансформація. Наприкінці 1980-х і на початку 1990-х років, з розпадом Радянського Союзу та переходом до ринкової економіки, українська готельна індустрія пережила значний період трансформації. Зростання приватного сектора і запровадження ринкових принципів призвели до збільшення кількості приватних готелів і зростання конкуренції. Водночас цей період був відзначений нестабільністю, економічними кризами і недостатністю інвестицій, що негативно позначалося на якості послуг і розвитку інфраструктури.

3. Сучасний період і європейська інтеграція. Останні два десятиліття перед початком повномасштабної воєнної російської агресії стали часом активного розвитку української готельної індустрії. В Україні з'явилися нові готелі міжнародних стандартів, розвинулася мережа люксових і бюджетних закладів. Країна почала активніше інтегруватися в європейський туристичний ринок, адаптуючи свою інфраструктуру до сучасних вимог. Реформи в сфері гостинності, підвищення якості обслуговування і впровадження нових технологій стали важливими аспектами зазначеного періоду (Корсак, Світлинець, Коваль, 2022: 25-31; Корсак, Годя, 2022: 25-30).

Сучасний етап розвитку української готельної індустрії характеризується як значними досягненнями, так і викликами. Серед них – необхідність покращення інфраструктури, адаптація до глобальних трендів, таких як сталий розвиток і цифровізація, а також подолання наслідків військової і економічної криз у майбутньому. У той же час, зростання інтересу до України як туристичного напрямку, розвиток міжнародного туризму та проведення великих міжнародних подій відкривають нові можливості для готельного бізнесу у контексті євроінтеграції (Шевченко, 2013: 124-130).

Таким чином, історичний розвиток готельної індустрії в Україні відзначається етапами змін від централізованої системи до ринкових трансформацій і сучасних викликів, що відображає як загальні світові тенденції, так і специфічні національні особливості країни.

Визначення ролі України у глобальному контексті міжнародної готельної індустрії потребує детального аналізу того, як український готельний сектор інтегрується в міжнародний ринок, а також як він відрізняється від аналогічних секторів у інших країнах. Зокрема:

1. Українська готельна індустрія поступово інтегрується в глобальний ринок завдяки зрос-

танню туристичних потоків, розвитку інфраструктури та зростанню інвестицій у готельний бізнес. Перед початком війни, такі міста як Київ, Львів та Одеса стали популярними напрямками для міжнародних туристів і бізнесменів, що призвело до появи нових готельних міжнародних брендів, таких як «Marriott», «Hilton» та ін. Це свідчить про збільшення привабливості України для іноземних інвесторів і туристів. Поступове впровадження міжнародних стандартів обслуговування та адаптація до глобальних трендів – є важливими аспектами інтеграції України у світовий готельний ринок (Гальцова, Юрченко, 2019: 310-313).

2. Український готельний сектор має ряд особливостей, які відрізняють його від інших країн. По-перше, в Україні значна частина готелів продовжує бути невеликими приватними підприємствами, що створює різноманіття в якості послуг і цінових категоріях. По-друге, специфічна культурна спадщина та історичні пам'ятки, такі як старовинні міста, архітектурні пам'ятки і природні резервати, визначають унікальність туристичної пропозиції (Корсак, Годя, 2022: 57-62).

3. Українська готельна індустрія стикається з конкурентними викликами як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. З одного боку, країна конкурує з іншими популярними туристичними напрямками, такими як Польща або Туреччина, які мають більш розвинену готельну інфраструктуру і більш стабільні економічні умови. З іншого боку, війна, політична нестабільність і економічні коливання на даному етапі суттєво впливають на інвестиційну привабливість і туристичний потік (Tomej, Bilynets, Koval, 2023: 99; У якій ситуації опинився готельний бізнес під час війни).

У той же час, незважаючи на зазначені виклики, є значний потенціал для подальшого розвитку. Зокрема, розвиток медичного туризму, екотуризму та організація міжнародних подій можуть стати важливими драйверами для української готельної індустрії у майбутньому. Післявоєнне залучення іноземних інвестицій, покращення інфраструктури та підвищення якості обслуговування допоможуть Україні зміцнити свою позицію на глобальному ринку міжнародної готельної індустрії (Корсак, Світлинець, Коваль, 2022: 25-31).

Отже, роль України в міжнародній готельній індустрії визначається її здатністю інтегруватися в глобальний ринок, враховувати особливості і відмінності від інших країн, а також долати конкурентні та економічні виклики.

Оцінка впливу історичних і культурних факторів на розвиток готельної індустрії в Україні показує, що ці елементи значно визначили як

формування інфраструктури, так і стратегії та практики у зазначеному секторі. Зокрема, історія України, зокрема періоди політичних змін і економічних криз, суттєво вплинула на розвиток готельної індустрії. Радянська епоха, з її централізованим управлінням і однорідними стандартами обслуговування, створила основи для державного контролю над готелями, але зупинила розвиток інновацій і конкуренції. Після здобуття незалежності у 1991 році Україна пережила значні економічні і соціальні потрясіння, що викликало нестабільність у готельній індустрії. Приватизація і ринкові реформи 1990-х і 2000-х років привели до швидкого розвитку сектора, наприклад до появи нових міжнародних брендів і збільшення конкуренції, але також створили проблеми з регулюванням і стандартизацією (Федорченко, Дьорова, 2002: 30-37; Корсак, Світлинець, Коваль, 2022: 25-31).

Українська культурна спадщина і традиції також мали суттєвий вплив на розвиток готельного бізнесу. Різноманітність культурних і історичних пам'яток, таких як місто Львів із своєю європейською архітектурною спадщиною або місто Ужгород, завжди привертало туристів і стимулювало розвиток тематичних готелів і туристичних послуг. Гостинність, яка є важливою частиною української культури, також вплинула на стратегії обслуговування в готелях, зокрема на орієнтацію на індивідуальний підхід і гостинне прийняття гостей (Корсак, Годя, 2022: 25-30).

Економічні умови, такі як рівень доходів населення, інфляція та обмінний курс, безпосередньо вплинули на готельну індустрію України. У періоди економічного зростання і стабільності, таких як середина 2000-х років, інвестиції у вітчизняний готельний сектор зросли, з'явилися нові міжнародні гравці і розширилась інфраструктура. У той же час, в умовах економічної нестабільності і військово-політичних політичних криз, як-от у 2014 та 2022–2024 роках, готельна індустрія зазнала труднощів – зменшився туристичний потік і знизилися інвестиції (На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення; Шевченко, 2013: 124-130).

Також відмітимо, що зміни в економічних і культурних умовах визначили адаптацію стратегій готельного бізнесу в Україні. Наприклад, збільшення попиту на нові типи послуг, такі як еко-готелі або бутік-готелі, стало реакцією на зростаючий інтерес до сталого туризму та індивідуальний досвід клієнтів. Готелі почали активно впроваджувати міжнародні стандарти і технології, щоб відповідати сучасним вимогам і залишатися

конкурентоспроможними на глобальному ринку гостинності (Гальцова, Юрченко, 2019: 310-313; Галасюк, 2012: 127-135).

Таким чином, історичні події, культурні особливості та економічні умови відіграли ключову роль у формуванні і розвитку готельної індустрії в Україні, впливаючи на її структуру, стратегії та практики. Розуміння цих впливів є важливим для оцінки розвитку вітчизняної готельної індустрії і планування її майбутнього у контексті міжнародного ринку гостинності.

Виявлення основних проблем і можливостей для розвитку української готельної індустрії в умовах сучасних глобальних тенденцій дозволяє зрозуміти, як адаптуватися до динамічного туристичного середовища та максимізувати потенціал для зростання. Серед основних проблем відмітимо:

– конкуренцію на міжнародному ринку. Українська готельна індустрія стикається з інтенсивною конкуренцією з боку більш розвинених туристичних напрямків. Аналіз глобальних тенденцій у туризмі показує, що економічно розвинуті країни, наприклад ЄС, мають добре розвинену готельну інфраструктуру, стабільні економічні умови та кращу туристичну привабливість. Ці країни можуть запропонувати високий рівень обслуговування і сучасні готельні об'єкти, що ставить український ринок перед викликом підвищення якості і конкурентоспроможності (Rispoli, 2019: 119-137; Поляков, Білозубенко, Шаблій, 2020: 15-19);

– економічна нестабільність і військово-політичні ризики. Економічні коливання і політична нестабільність, особливо в умовах зовнішньої агресії, негативно впливають на інвестиційну привабливість і туристичний потік. Військовий конфлікт зменшує туристичний попит і ускладнює бізнес-умови для вітчизняних готелів (Tomej, Bilynets, Koval, 2023: 99);

– інфраструктурні обмеження. Хоча в Україні в останні два десятиліття спостерігалось стрімке зростання нових готелів, інфраструктурні проблеми залишалися актуальними. Нестача якісних транспортних зв'язків, недостатня розвиненість сервісу та обмежена доступність певних туристичних локацій заважають розвитку готельної індустрії (Корсак, Годя, 2022: 25-30).

Розробка рекомендацій для покращення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості українського готельного сектора є критично важливою для його сталого розвитку. Для цього слід врахувати кілька ключових аспектів, включаючи підвищення якості послуг, розвиток інфраструктури та активне залучення інвести-

цій. Зокрема, можна надати наступні рекомендації (Стратегічне управління готельними підприємствами в умовах глобалізації; Шевченко, 2013: 124-130; Корсак, Годя, 2022: 57-62):

1. Щоб залишатися конкурентоспроможними на глобальному ринку, українські готелі повинні зосередитися на підвищенні якості обслуговування. Впровадження міжнародних стандартів обслуговування і сертифікацій може допомогти покращити загальний рівень сервісу. Важливо інвестувати у навчання персоналу, щоб забезпечити високий рівень професіоналізму та гостинності. Крім того, використання нових технологій, таких як системи управління гостинністю (PMS) та мобільні платформи для бронювання і обслуговування, може покращити ефективність та зручність для клієнтів.

2. Для підвищення інвестиційної привабливості важливо інвестувати у розвиток туристичної та готельної інфраструктури. Це включає модернізацію транспортних зв'язків, покращення доступності туристичних об'єктів і розвиток інфраструктури навколо готелів, такої як кафе, ресторани, розважальні заклади та туристичні інформаційні центри. Впровадження розумних рішень для управління міською інфраструктурою може допомогти у зниженні витрат і підвищенні якості життя туристів.

3. Для залучення інвестицій необхідно створити сприятливе бізнес-середовище. Урядовці повинні зосередитися на розробці та реалізації стимулюючих інвестиційних стратегій, таких як податкові пільги, спрощення процедур ліцензування та підтримка інвестиційних проєктів у готельному секторі. Активна промоція України як туристичного напрямку на міжнародній арені також є важливою, включаючи участь у міжнародних туристичних виставках і форумах, а також розробку рекламних кампаній, що підкреслюють унікальні переваги та історико-культурну спадщину країни.

4. Важливо впроваджувати інноваційні рішення і дотримуватися принципів сталого розвитку. Впровадження еко-технологій, таких як енергоефективні системи та екологічно чисті матеріали, може допомогти зменшити витрати і привабити туристів, які стурбовані екологічними питаннями.

5. Розвиток унікальних туристичних продуктів, таких як історико-культурні та гастрономічні тури, може допомогти Україні виділитися серед європейських конкурентів. Інвестування у збереження і популяризацію культурної спадщини, організація міжнародних фестивалів і культурних подій можуть привернути туристів і підвищити привабливість регіонів.

Загалом, комплексний підхід до підвищення якості послуг, розвитку інфраструктури, залучення інвестицій, впровадження інновацій та збереження культурної спадщини дозволить українському готельному сектору стати конкурентоспроможним на міжнародному ринку готельної індустрії і забезпечити сталий розвиток галузі.

Висновки. Отже, роль України у міжнародній готельній індустрії визначається здатністю адаптуватися до глобальних трендів і впливам історичних та культурних факторів. Історично, українська готельна індустрія проходила етапи від радянської централізації до ринкових реформ і приватизації, що створило базу для її сучасного розвитку. За останні десятиліття країна активно інтегрується в міжнародний туристичний ринок, демонструючи зростання кількості нових готельних міжнародних брендів, впровадження сучасних технологій і підвищення якості обслуговування. Однак, на цьому шляху існують суттєві виклики, такі як політична нестабільність і економічні кризи, що впливають на інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність.

У сучасному контексті Україна має потенціал для значного розвитку у міжнародній готельній індустрії завдяки своїм культурним і історичним ресурсам, що можуть бути використані для створення унікальних туристичних продуктів. Для реалізації зазначеного потенціалу необхідно фокусуватися на підвищенні якості послуг, розвитку інфраструктури і активному залученні інвестицій. Окрім цього, адаптація до нових технологічних і екологічних трендів, а також стратегічна промоція України як туристичного напрямку можуть допомогти їй зайняти значно вище рейтингове місце на міжнародному ринку готельного бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білозубенко В., Поляков М., Шаблій С. Перспективи розвитку глобальної готельної індустрії. *Економічний простір*. № 165, 2021. С. 18–22.
2. Галасюк К.А. Готельні ланцюги в сучасній індустрії гостинності. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2012. № 21(173). С. 127–135.
3. Гальцова О., Юрченко Н. Основні аспекти туристичної галузі України в період євроінтеграції. *Приазовський економічний вісник. Класичний приватний університет*. Випуск 4(15), 2019. С. 310–313.

4. Каролоп О., Ревенко А. Міжнародний досвід управління готельним бізнесом та його впровадження в Україні. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. Випуск 12 (24), 2021. URL: [http://doi.org/10.33296/2707-0654-12\(24\)-01](http://doi.org/10.33296/2707-0654-12(24)-01) (дата звернення 02.09.2024).

5. Корсак Р., Годя І. Шляхи залучення готельно-ресторанної інфраструктури в організацію історико-культурних заходів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2022. Вип. 54. Том 1. С. 57–62.

6. Корсак Р., Годя І. Шляхи реформування готельно-ресторанної та туристичної індустрії України після отримання статусу кандидата у члени ЄС. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2022. Вип. 55. Том 1. С. 25–30.

7. Корсак Р., Світлиць О., Коваль О. Перспективні шляхи організації обслуговування у вітчизняній готельно-ресторанній індустрії в умовах розвитку євроінтеграційних процесів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2022. Вип. 49. Том 1. С. 25–31.

8. На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення. URL: <http://https://www.kyivpost.com/uk/post/26585> (дата звернення 30.08.2024).

9. Поляков М. П., Білозубенко В. С., Шаблій С. Аналіз глобальних тенденцій у туризмі. *Економічний простір*. № 161, 2020. С. 15–19.

10. Стратегічне управління готельними підприємствами в умовах глобалізації. URL: <http://https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1a07a32e-4108-43a7-b1d9-7793c3244c8c/content> (дата звернення 02.09.2024).

11. У якій ситуації опинився готельний бізнес під час війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/> (дата звернення 01.09.2024).

12. Федорченко В., Дьорова Т. Історія туризму в Україні. К.: Вища школа, 2002. 195 с.

13. Шевченко С. Перспективи європейської інтеграції ринку туристичних послуг України. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23. Ч. 2. С. 124–130.

14. Rispoli M. Competitive Analysis and Competence-Based Strategies in the Hotel Industry. *Dynamics of Competence-Based Competitooon*. Oxford, 2016. P. 119–137.

15. Tomej, K., Bilynets, I., Koval, O. Tourism business resilience in the time of war:: The first three months following Russia's invasion of Ukraine. *Annals of Tourism Research*, 2023. P. 99.

REFERENCES

1. Bilozubenko V., Poliakov M., Shablii S. (2021). Perspektyvy rozvytku hlobalnoi hotelnoi indusrii. [Prospects for the development of the global hotel industry]. *Ekonomichnyi prostir – Economic space*. №. 165. P. 18–22. [in Ukrainian].

2. Halasiuk K.A. (2012). Hotelni lantsiuihy v suchasni indusrii hostynnosti. [Hotel chains in the modern hospitality industry]. *Naukovyi visnyk ONEU – Scientific Bulletin of ONEU*. No. 21(173). P. 127–135. [in Ukrainian].

3. Haltsova O., Yurchenko N. (2019)/ Osnovni aspekty turystychnoi haluzi Ukrainy v period yevrointehratsii. [The main aspects of the tourist industry of Ukraine during the period of European integration]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk. Klyasychnyi pryvatnyi universytet – Pryazovsky Economic Bulletin. Classical private university*. № 4(15). P. 310–313. [in Ukrainian].

4. Karolop O., Revenko A. (2021). Mizhnarodnyi dosvid upravlinnia hotelnym biznesom ta yoho vprovadzhennia v Ukraini. [International experience of hotel business management and its implementation in Ukraine]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Serii Ekonomika – Adaptive management: theory and practice. Economy series*. Issue 12 (24). URL: [http://doi.org/10.33296/2707-0654-12\(24\)-01](http://doi.org/10.33296/2707-0654-12(24)-01) (data zvernennia 02. 09.2024). [in Ukrainian].

5. Korsak R., Hodia I. (2022). Shliakhy zaluchennia hotelno-restoranoi infrastruktury v orhanizatsiiu istoryko-kulturnykh zakhodiv. [Ways of involving the hotel and restaurant infrastructure in the organization of historical and cultural events]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* Issue 54. Volume 1. P. 57–62. [in Ukrainian].

6. Korsak R., Hodia I. (2022). Shliakhy reformuvannia hotelno-restoranoi ta turystychnoi indusrii Ukrainy pislia otrymannia statusu kandydata u chleny YeS. [Ways of reforming the hotel, restaurant and tourism industry of Ukraine after obtaining the status of a candidate for EU membership]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* Issue 55. Volume 1. P. 25–30. [in Ukrainian].

7. Korsak R., Svitlynets O., Koval O. (2022). Perspektyvni shliakhy orhanizatsii obsluhovuvannia u vitchyzniani hotelno-restoranoi indusrii v umovakh rozvytku yevrointehratsiinykh protsesiv. [Prospective ways of organizing service in the domestic hotel and restaurant industry in the context of the development of European integration processes]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* Vol. 49. Volume 1. P. 25–31. [in Ukrainian].

8. Na pochatku viiny hotelnyi biznes Ukrainy obvalyvsia na 90%. Chy ye nadiia na vidnovlennia. [At the beginning of the war, the hotel business of Ukraine collapsed by 90%. Is there hope for recovery] URL: <http://https://www.kyivpost.com/uk/post/26585> (data zvernennia 30.08.2024). [in Ukrainian].

9. Poliakov M. P., Bilozubenko V. S., Shablii S. (2020). Analiz hlobalnykh tendentsii u turyzmi. [Analysis of global trends in tourism.]. *Ekonomichnyi prostir – Economic space*. No. 161. P. 15–19. [in Ukrainian].

-
10. Ctratehichne upravlinnia hotelnymy pidpriemstvamy v umovakh hlobalizatsii. [Strategic management of hotel enterprises in the conditions of globalization]. URL: <http://https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1a07a32e-4108-43a7-b1d9-7793c3244c8c/content> (data zvernennia 02.09.2024). [in Ukrainian].
 11. U yakii sytuatsii opynyvsia hotelnyi biznes pid chas viiny. [What was the situation of the hotel business during the war]. URL: <https://www.epravda.com.ua/> (data zvernennia 01.09.2024). [in Ukrainian].
 12. Fedorchenko V., Dorova T. (2022). Istoriiia turyzmu v Ukraini. [History of tourism in Ukraine]. K.: Higher School. 195 p.
 13. Shevchenko S. (2013). Perspektyvy yevropeiskoi intehratsii rynku turystychnykh posluh Ukrainy. [Prospects of European integration of the tourist services market of Ukraine]. Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific bulletin of NLTU of Ukraine. Issue 23. Part 2. P. 124–130. [in Ukrainian].
 14. Rispoli M. (2016). Competitive Analysis and Competence-Based Strategies in the Hotel Industry. Dynamics of Competence-Based Competitioon. Oxford. P. 119–137.
 15. Tomej, K., Bilynets, I., Koval, O. (2023). Tourism business resilience in the time of war: The first three months following Russias invasion of Ukraine. Annals of Tourism Research. P. 99.